

Koornwaard Empel

Nieuwsbrief

Maart 2024

Even bijpraten

Het gaat nu snel met het werk in en rond de Koornwaardse Plas. Na ruim 10 jaar werk zijn we inmiddels bezig met de afrondende werkzaamheden. Via deze nieuwsbrief praten we u daar graag over bij.

Herinrichting nadert zijn voltooiing

In 2013 startten we met het werk in en rond de Koornwaardse Plas. De afgelopen jaren hebben we de plas ontwikkeld tot een meer waardevolle, natuurlijk afgewerkte plas. Door middel van het nuttig en functioneel toepassen van herbruikbare grond en waterbodem is de diepe plas omgezet in een deels ondiepere plas met flauwe oevers. Daarmee is een betere basis ontstaan voor natuurontwikkeling in én rond de plas. Bovendien hebben we door het toepassen van grond en waterbodem de oude vuilstort afgedekt. En op de oevers en droog liggende delen heeft nieuwe natuur zich ontwikkeld.

De laatste werkzaamheden

We zijn nu bezig met de laatste werkzaamheden. Inmiddels is de leeflaag overal aangebracht. Zodra het water wat verder gezakt is, gaan we tot slot de moeras- en oeverzone afwerken.

De planning is nu om medio 2024 de herinrichting af te ronden. In het najaar organiseren we een feestelijke opening samen met alle betrokkenen. Natuurmonumenten gaat het gebied vervolgens beheren. De komende tijd gaan zij met de betrokken grondeigenaren in gesprek over het toekomstig beheer.

Jachthaven Neptunus

Een van de doelen van de herinrichting was ook om de jachthaven nu en in de toekomst de ruimte te blijven geven. Wij kijken terug op een goede samenwerking met de jachthaven. We zijn in overleg met Neptunus over een bijdrage aan een toekomstbestendige jachthaven. Inmiddels zijn er metingen in de bodem uitgevoerd om de juiste afmetingen van de palen te kunnen bepalen. De oorspronkelijke bodemlagen zijn minder stevig dan verwacht, waardoor langere palen nodig lijken (tot wel 44 meter) dan eerder is aangegeven.

De laatste herinrichtingswerkzaamheden

Even terugblikken:

Wat hebben we de afgelopen jaren gedaan?

We hebben in zowel de noordwesthoek als de zuidwesthoek van de Koornwaardse Plas gewerkt. We nemen u graag mee in het werk dat we op deze plekken hebben uitgevoerd.

Noordwesthoek: Verondiepen tot aan gemiddeld rivierpeil
In de noordwesthoek is de bodem van de plas zodanig aangevuld dat langdurig overstroomde, moerassige eilandjes

ontstaan. Dit is te zien bij nummer '3' op het kaartje en op de grote foto op de voorzijde van deze nieuwsbrief. Op de eilandjes mogen zich spontaan zowel pioniervegetaties, moerasruigtes, rietmoeras als in beperkte mate wilgenstruwelen ontwikkelen. Na verloop van tijd zal het terreindeel door natuurlijke aanzanding steeds hoger komen te liggen. Zo vormt het uiteindelijk één geheel met de oeverwal.

Zuidoostoever: Flauw afwerken

Aan de zuidoostkant van de plas (nummer '4' op het kaartje) waren bij de start van het werk de oevers nog erg steil. We hebben door het ophogen van de bodem een flauwer aflopende oever gecreëerd waar wilgenooibos en riet kan ontwikkelen, in aansluiting op de al bestaande bosontwikkeling aan de oostzijde. Door een flauwere oever wordt het getijdeverschil van ongeveer 30 centimeter optimaal benut. Het zorgt voor dynamiek en specifieke plantensoorten. Ook trekken de 'slikkige' randen trekvogels aan zoals steltlopers, de groenpootruiter en tureluur.

Het deel van de zuidoostoever waar eerder al oeverwaluven zijn gesignaleerd en andere delen waar al natuurwaarden zijn ontwikkeld, krijgen geen extra flauw talud. Ook het behoud van de doorstroming bij hoogwater en het garanderen van het zicht op de plas voor de bewoners van Gewande zijn redenen geweest om daar geen flauw talud aan te leggen. Geen flauw talud betekent dat wilgenooibos zich hier niet uitbundig gaat ontwikkelen.

- ① Plangrens volgens overeenkomst
- ② Projectgrens BKK
- ③ Aanleg ondieper deel met eilandjes
- ④ Ondiepe zone met flauwe oevers

In alle rust genieten

Door Sander Verwoerd - Natuurmonumenten

Nog even en dan is het zover: dan is het werk afgerond en keert de rust terug in het gebied! Met de verondieping van de plas, gevormde eilandjes en de nieuwe moeraszone is er veel meer variatie gekomen in het landschap, boven én onder water. In de ondiepere, lichtere delen groeit van alles en dat trekt weer waterdieren aan, van de kleinste beestjes tot grotere vissen. Dat onderwaterleven is voor ons niet direct zichtbaar. Wel kun je nu al meer vogels zien die hier hun voedsel zoeken (dat noemen we ook wel foerageren), zoals de lepelaar en aalscholver. Dus ga je op pad, neem dan je verrekijker mee!

Het oostelijke deel van de plas houden we rustig en is niet toegankelijk. Maar langs het Maxima-kanaal kun je een heel stuk struinen, helemaal tot aan de monding van de plas. Tijdens je wandeling word je gadeslagen door de paarden en runderen die hier grazen. In de toekomst zal er ander vee grazen dan nu, want begrazing blijft belangrijk. Voor de natuurontwikkeling en voor de doorstroming bij hoogwater.

Maas Clean Up

Het landelijk ingevoerde statiegeld op flesjes en het verbod op plastic zakken lijkt effect te hebben, maar het hoogwater brengt toch nog veel afval mee. Daarom

organiseert Natuurmonumenten samen met gemeente 's-Hertogenbosch en IVN op zaterdag 13 april weer een opruimochtend. We hopen weer met tientallen mensen de oevers van de plas op te ruimen, onder de noemer van Maas Clean Up.

Kunnen we in april ook op jullie rekenen?

Aanmelden kan via de website: acties.maascleanup.nl.

Lepelaar (Foto: Natuurmonumenten)

Van harte welkom!

Wilt u meer weten over het werk dat achter ons ligt en met eigen ogen de laatste inrichtingswerkzaamheden van dichtbij bekijken? U bent van harte welkom om het werk te komen bezoeken. Wij informeren u graag over wat er nog staat te gebeuren en al gebeurd is.

U kunt daarvoor contact opnemen met Wim Vermeule via w.vermeule@grondbankgmg.nl of via 024 348 88 60.

Contact

Mocht u naar aanleiding van deze nieuwsbrief nog vragen hebben, dan staan wij u vanzelfsprekend graag te woord.

U kunt contact opnemen met Wim Vermeule van Grondbank GMG via 0651613487 of via w.vermeule@grondbankgmg.nl.

GRONDBANK^{GMG}